Kammarrätten

Rättsfall

Uppslagsverk som facklitteratur

Redaktören N redovisade i sin deklaration 1966 lön från arbetsgivaren A med 53.318 kr, från B med 2.200 kr och från C med 6.200 kr. Han uppgav, att 6.000 kr av intäkten från A utgjorde ersättning för visst kvalificerat extraarbete samt att de från B och C uppburna beloppen likaledes utgjorde sådan ersättning. För intäkternas förvärvande tillgodoförde sig N avdrag med bl. a. 1.374 kr, som avsåg under 1965 fullgjord delbetalning för uppslagsverket Encyclopedia Britannica.

TN medgav avdrag med allenast 137 kr.

Hos PN hemställde TI, att avdraget helt skulle vägras, enär uppslagsverket inte kunde anses hänförligt till sådant allmänt uppslagsverk, omspännande ett större område, för vilket avdrag vid taxering medges. N yrkade avdrag enligt deklarationen. Han anförde. Ifrågavarande extraarbeten bestod i att han för B upprättat en översikt över farmakologiens utveckling, för C gjort en omfattande framställning över olika konserveringsförfaranden inom livsmedelsindustrin och för A författat en broschyr över denne arbetsgivares verksamhet, omfattande tidningar, tryckförfaranden, färgkemi, papperstillverkning m. m. Han hade köpt uppslagsverket i stället för att skaffa handböcker i farmakologi, kemi, biokemi, konserveringsteknik m m, vilket alternativ varit dyrare.

PN biföll N:s yrkande.

Hos KR fullföljde TI sin talan.

KR yttrade. KR finner visserligen, att uppslagsverket har den allmänna karaktär, som i regel utesluter avdragsrätt för anskaffningskostnaden. Det får emellertid antagas, att N genom att förvärva detsamma kunnat inbespara kostnaden för förvärv av speciallitteratur, som eljest skulle ha behövts för uppdragens fullgörande. Det är vidare att förmoda, att N i sin fortsatta författarverksamhet kan få nytta av verket. Å andra sidan måste hållas för troligt att N icke förvärvat detta enbart för användning i sin förvärvsverksamhet. Det får vid anförda förhållanden anses skäligt att avdrag medgives endast för halva kostnaden under beskattningsåret eller således med 687 kr. (KR:s utslag den 28/5 1968.)

Jfr Rå 1964 Fi 1168 (Skattenytt 1965 s. 89), direktörsassistent med extraarbete som translator vägrades avdrag för inköp av Svensk Uppslagsbok. Angående facklitteratur se även Skattenytt denna årgång s. 344.

Avdrag för gåvoskatteskuld vid förmögenhetstaxering

P lämnade under år 1965 vissa gåvor till sina barn och förband sig därvid erlägga gåvoskatt för barnens förvärv.

I sin deklaration 1966 yrkade P vid beräkning av sin skattepliktiga förmögenhet avdrag för gåvoskatten.

TN medgav inte avdraget.

Hos PN anförde P bl. a. I samband

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-17 18:21:40

med gåvoöverlåtelserna hade ett skuldförhållande uppkommit. Då arvsskatt och gåvoskatt i princip behandlades lika och enär arvsskatt för dödsbo enligt praxis ansågs avdragsgill vid förmögenhetstaxering, borde skuld för gåvoskatt inbegripas bland avdragsgilla skulder.

PN ansåg P inte berättigad till avdraget.

KR, som tillerkände P avdraget, yttrade. Såvitt handlingarna i målet utmärker har ifrågavarande gåvor genom giltiga rättshandlingar fullbordats under beskattningsåret. Jml KF om arvsskatt och gåvoskatt är icke P utan gåvotagarna skattskyldiga för på ifrågavarande gåvor belöpande gåvoskatt, för vilken P icke äger rätt till avdrag vid sin förmögenhetstaxering. Emellertid får P anses ha gjort en utfästelse till barnen att erlägga gåvoskatten, som påföres dessa. I målet har ej förebragts någon omständighet, på grund varav denna utfästelse skulle sakna verkan mot P. (KR:s utslag den 20/6 1968.)

Ortsavdrag för i Sverige bosatt utlänning med hustrun i hemlandet

A var finsk medborgare och hade under tiden 2/1—9/7 1965 vistats i Sverige. Hans hustru hade under denna tid kvarbott i makarnas hem i Finland.

TN medgav A vid 1966 års taxering ortsavdrag såsom ensamstående skattskyldig.

Hos PN yrkade A ortsavdrag såsom gift.

PN anförde, att här i riket bosatt och arbetande utlänning, vilkens hustru kvarbodde i hemlandet, inte kunde medges ortsavdrag såsom gift.

Hos KR framhöll A att han rest till sitt hem i Finland varje fredag kväll och återkommit till Uppsala söndag kväll.

KR yttrade. På grund av i målet lämnade uppgifter får A anses under sin anställning här i riket ha bibehållit sammanlevnaden med sin hustru. Vid sådant förhållande bör han, oaktat hustrun icke varit bosatt här i riket, erhålla ortsavdrag såsom för gift med andra maken sammanlevande skattskyldig. (KR:s utslag den 26/6 1968.)

Jfr RR:s utslag 7/9 1967, Skattenytt denna årgång s. 95 och där gjorda hänvisningar.

Redovisning av expropriationsersättning såsom förmögenhet

Makarna O hade 14/9 1962 i samband med expropriationsförfarande avträtt en fastighet till Kronan. Emellertid hade rätt medgivits dem att bo kvar till 14/3 året därpå. Enligt dom 23/4 1964 hade expropriationsdomstol tillerkänt dem viss ersättning för fastigheten m m, av vilken ersättning vardera maken tilldelats hälften. Kronan hade 14/7 s å hos LS nedsatt expropriationsersättning med belopp som motsvarade av Kronan godtagen ersättning. Vad sålunda nedsatts hade makarna lyft 11/9 1964. Expropriationsersättning med högre belopp hade av dem yrkats i hovrätt och därefter hos högsta domstolen.

Mannen O upptog i förmögenhetssammanställningen till sin deklaration 1965 som tillgång den exproprierade fastighetens taxeringsvärde, 130.000 kr, och tillgodoförde sig avdrag för uppburen expropriationsersättning 388.302 kr.

TN följde deklarationen.

PN fann att makarna O inte kunde anses som ägare till fastigheten 31/12

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-17 18:21:40

1964. Vid beräkningen av makarnas behållna skattepliktiga förmögenhet skulle då som tillgång upptagna värdet på 130.000 kr och det som skuld avräknade expropriationsbeloppet för fastigheten på 388.302 kr utgå.

KR yttrade. Vid expropriation övergår enligt civilrättsliga regler äganderätten till den exproprierande, då domen i expropriationsmålet vunnit laga kraft och expropriationsersättningen nedsatts. I förevarande mål har expropriationen ej fullbordats under beskattningsåret. Ett förhandstillträde av det slag som skett i målet, medför ingen förändring ur civilrättslig synpunkt i fråga om äganderätten till expropriationsobjektet. Emellertid innebär förhandstillträde samt nedsättning av expropriationsersättning en sådan omfördelning av parternas rättigheter resp. skyldigheter i avseende å exproprierad egendom att de allmänna civilrättsliga reglerna icke reservationslöst kan upprätthållas vid en skatterättslig bedömning. KR finner med hänsyn till det sagda, att äganderätten i förevarande fall från beskattningssynpunkt får anses ha övergått från makarna 14/7 1964, då nedsättning skett med belopp som av den exproprierande godtagits. Som PN funnit skall därför vid förmögenhetsberäkningen i stället för egendomens taxeringsvärde redovisas uppburen löseskilling. (KR:s utslag den 26/6 1968.)

Anm. Enligt denna ståndpunkt skulle värdeminskning på byggnader, procentavdrag liksom garantibelopp beräknas för tiden 1/1—14/7 1964. — En ledamot ansåg för sin del, att äganderätten till fastigheten ur beskattningssynpunkt övergått från makarna O redan i samband med att makarna avträdde fastigheten till Kronan 14/9 1962.

Underskott av utländsk konsertverksamhet ej avdragsgillt

S var anställd vid en musikskola och bedrev därjämte verksamhet som pianist.

I sin deklaration år 1966 tillgodoförde sig S vid beräkning av inkomst av tjänst avdrag för kostnader för en av honom hållen pianoafton i Stuttgart med 1.237 kr. Av beloppet belöpte 525 kr på underskott vid konserten, 322 kr på tur- och returresa till Stuttgart samt 390 kr på kostnader för kost och logi under sex dagar.

TN medgav inte avdrag för kostnaderna i samband med resan till Stuttgart, enär denna inte ansågs nödvändig för intäkternas förvärvande.

Hos PN anförde S, att hans bruttointäkter av konsertverksamhet under beskattningsåret uppgått till 1.842 kr, att han vid sidan av pedagogisk verksamhet varit konserterande pianist sedan år 1956 samt att han betraktade denna verksamhet som en rörelse, där han ibland fick göra investeringar i förlustbringande introduktionskonserter.

PN lämnade S:s hemställan utan bifall, enär ifrågavarande kostnader inte kunde anses som nödvändiga omkostnader för intäkternas förvärvande.

KR yttrade. Om konserten i Stuttgart givit överskott, skulle detta inte ha beskattats här i riket. Jml 74 § KL får därför det uppkomna underskottet icke avräknas å inkomst, som skall beskattas här. Vid beräkning av underskottet skall bland utgifterna inräknas kostnader för resor och fördyrade levnadskostnader som föranletts av konserten. På grund härav lämnar KR besvären utan bifall. (KR:s utslag den 26/6 1968.)

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-17 18:21:40

Anm. S:s intäkter om 1.842 kr, som beskattades hänförde sig till konserter inom Sverige. Beträffande beskattning av framträdandet i Stuttgart se dubbelbeskattningsavtalet med Förbundsrepubliken Tyskland (SFS 1960:549) art. 12 § 1 och anvisningarna till artikeln.

Hypoteksförenings föreningsavgifter

Hypoteksföreningen X tillgodoförde sig i sin deklaration 1965 vid beräkning av inkomst av rörelse (utlåningsverksamhet) avdrag med 1.130 kr, motsvarande en tredjedel av avgifter på 3.392 kr, som X utgivit till olika föreningsnämnder.

TN vägrade avdraget.

Hos PN yrkade X avdrag med hela avgiftsbeloppet 3.392 kr och anförde. Föreningsnämnderna tjänstgjorde uteslutande som organ för jordbrukets olika ekonomiska föreningar. De utförde tjänster bl. a. i form av föredragsverksamhet och annonsering, som föreningarna eljest skulle bli tvungna att själva bekosta. Dessa kostnader måste anses som normala för rörelsen och i princip avdragsgilla. Den samordning av tjänsterna som skedde via föreningsnämnderna, innebar en lägre kostnadsbelastning än om varje förening för sig skulle ombesörja ifrågavarande för rörelsen erforderliga tjänster. X:s anslag till föreningsnämnderna hade beviljats under förbehåll om deras användande för i huvudsak upplysningsverksamhet och dylikt.

TI hemställde om avslag och anförde. RN hade i ett av RR fastställt förhandsbesked (RN 1954:2:3) förklarat att endast avgifter, som uttogs av vederbörande förenings medlemmar för täckande av förlust i den av föreningen i direkt samband med dess egentliga affärsverksamhet utövade prisreglerande och prisutjämnande verksamheten utgjorde vid inkomsttaxering avdragsgill omkostnad i medlemmens rörelse. Betr avgifter till förening, som avsåg främjandet av andra ändamål, sådana som reklam och propaganda, kurser och utbildning för medlemmar och funktionärer hos anslutna föreningar samt utredningar och planläggning, hade RN funnit dessa utgöra icke avdragsgilla kostnader för medlemmen. — Ifrågavarande avgifter till föreningsnämnderna syntes vara avsedda att täcka kostnaderna för nämndernas allmänna verksamhet och sålunda inte att betrakta som ersättning för särskilda tjänster, som på uppdrag utförts helt för X:s räkning. Avgiften syntes därför vara att hänföra till sådana i ovannämnda förhandsbesked angivna avgifter, som inte var avdragsgilla.

PN lämnade yrkandet utan bifall, enär ifrågavarande avgift utgjorde icke avdragsgill kostnad för X.

KR yttrade. Enär i målet icke visats att ifrågavarande avgifter av X erlagts såsom ersättning för särskilda tjänster, som föreningsnämnderna utfört helt för föreningens räkning, finner KR icke skäl att göra ändring i PN:s beslut. (KR:s utslag den 28/6 1968.)

Vinst på inköpt fordran

I ett kommanditbol — vilket drev handel med fastigheter — var L komplementär. Bol hade i samband med försäljning av en fastighet förvärvat en fordran på 120.000 kr gentemot fastighetens köpare. Bol hade år 1956 låtit sälja fordringsrätten på offentlig auktion, varvid L förvärvat fordringsrätten för 30.000 kr. Skillnaden mellan fordringsrättens nom belopp 120.000 kr och köpe-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-17 18:21:40

skilling 30.000 kr hade avskrivits i bol:s räkenskaper. Under beskattningsåret 1962 hade gäldenären, som tidigare amorterat 48.000 kr på skulden, betalat 12.000 kr till L.

I sin deklaration 1963 redovisade inte L beloppet 12.000 kr, enär han ansåg detsamma utgöra icke skattepliktig realisationsvinst.

TN ansåg beloppet utgöra intäkt av rörelse och upptog detsamma till beskattning hos L.

Hos PN yrkade L att inte bli taxerad för beloppet och anförde. Fordringsrätten hade genom försäljningen förlorat den karaktär, den kunde ha haft hos bol. L hade inte idkat handel med fordringsrätter, varför ifrågakomna fordringsrätt inte kunde i hans hand utgöra varufordran.

PN lämnade L:s talan utan bifall.

Hos KR fullföljde L sin talan.

I sitt utslag yttrade KR. På grund av att kommanditbol driver handel med fastigheter har ifrågavarande fordringsrätt utgjort varufordran i bol:s rörelse. Emedan bol endast blivit beskattat för 30.000 kr av denna varufordran samt L är skattskyldig såsom för inkomst av rörelse för sin andel av kommanditbol:s vinst, utgör — oaktat L inropat fordringen å offentlig auktion — vad som inflyter utöver 30.000 kr av fordringen för L skattepliktig intäkt av rörelse. KR finner förty ej skäl att bifalla besvären. (KR:s utslag den 8/4 1968.)

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-17 18:21:40